

Камара на автомобилните превозвачи в
България

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Ех. № 266 КД
Дата 21.11.2021

**ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

от **КАМАРА НА АВТОМОБИЛНИТЕ
ПРЕВОЗВАЧИ В БЪЛГАРИЯ**, ЕИК:
177183647, представлявано от Изпълнителния
директор, Димитър Димитров, с адрес за
кореспонденция: гр. София, ул. „Георги
Бенковски“ №7

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Искане от Омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 143, ал. 1, изр. 2 от Закона за движение по пътищата и § 63 от Преходните и заключителни разпоредби от Закона за автомобилните превози.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Ние от „Камарата на автомобилните превозвачи в България“ (КАПБ), в качеството си на неправителствена организация, защитаваща правата и свободите на транспортния бранш в България, Ви представяме нашето становище и коментари относно искането на Омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 143, ал. 1, изр. 2 от Закона за движение по пътищата и § 63 от Преходните и заключителни разпоредби от Закона за автомобилните превози.

Съгласно чл. 143, ал.1, изр. 2 от Закона за движение по пътищата (ЗДВП) „Моторни превозни средства от категория М2, М3 и N3, както и превозни средства със специално предназначение с изключение на къмпинг-автомобили, къмпинг-ремаркета, бронирани автомобили и превозни средства, достъпни за инвалидни колички, се регистрират само от юридическо лице, едноличен търговец или от физическо лице,

регистрирано като земеделски стопанин по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители.“

Според разпоредбата на §63 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози „На моторни превозни средства от категория М2, М3 и N3, както и специални превозни средства, с изключение на къмпинг-автомобилите, къмпинг-ремаркетата, бронирани автомобили и превозни средства, достъпни за инвалидни колички, които не са регистрирани от юридическо лице, едноличен търговец или от физическо лице, регистрирано като земеделски стопанин по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители, служебно се прекратява регистрацията след 31 декември 2021 г.

Превозните средства от категории:

- М2 (с технически допустима максимална маса не повече от 5 t., в които може да има място за стоящи пътници), са предназначени за превоз на повече от 8 пътници. Примери за такъв вид превозно средство са **микробуси и минибуси**;
- М3 (с технически допустима максимална маса над 5000 kg., в които може да има място за стоящи пътници) са предназначени за превоз на повече от 8 пътници. Пример за такъв вид превозно средство е **автобус**;
- Превозните средства от категория N3 са предназначени за превоз на тежки товари с технически допустима максимална маса над 12000 kg. Пример за такъв вид превозно средство е **камион**;

Категорично поддържаме мнението, че товарни автомобили от посочените категории като микробуси, автобуси и камиони нямат приложение в ежедневието на отделните граждани. Средностатистическите семейства и граждани използват за личните си нужди автомобили категория М1 (леки автомобили), които са с капацитет с не повече от 8 пътника.

Омбудсманът на Република България заявява, че с атакуваните разпоредби се нарушава едно от основните права на гражданите, а именно правото на собственост, прокламирано, гарантирано и защитено от Конституцията на Република България. Омбудсманът е легитимиран да сезира Конституционния съд по отношение на нарушени права и свободи на гражданите. Но тук категорично става въпрос за търговска/стопанска

дейност, която се осъществява от лица, нерегистрирани като търговци или земеделски стопани, заобикаляйки законовите разпоредби. Трябва да се направи ясно разграничение между превозни средства, ползвани от гражданите в ежедневието си и превозни средства като микробуси, автобуси и камиони, които са предназначени за обществен транспорт на пътници и товари в осъществяваната от тях търговска дейност.

Регистрирането на превозни средства от категориите М2, М3 и N3 на името на физически лица, нерегистрирани като търговци или земеделски стопани, служи за прикриване на нерегламентирана стопанска дейност.

Тези превозни средства се използват за търговски цели, а в същото време възможността да се регистрират на името на физически лица представлява предпоставка за извършване на нерегламентирани превози в „сивия“ сектор.

Разпоредбата на чл. 143 ал.(1) изр. 2 от Закона за движение по пътищата и § 63 от Преходните и заключителни разпоредби от Закона за автомобилните превози в сегашния си вид, има за цел да ограничи възможността за извършване на нерегламентирани превози и борба със „сивия“ сектор при превози на пътници и товари. Прилагането им действа благоприятстващо върху приходите в бюджета. Също така се създават условия за ефективно ангажиране на отговорността на нарушителите. В действителност административната тежест за физическите лица, собственици на превозни средства от категории М2, М3 и N3 ще се повиши, но това ще благоприятства ефективността на борбата с нерегламентираните превози на пътници и товари.

В подкрепа на гореизложеното трябва да се спомене и европейското законодателство, относно тази материя. С тази категория превозни средства се извършва обществен превоз на пътници и товари и същите подлежат на лицензионен режим, като също така са регламентирани изисквания към водачите на такива превозни средства.

Ако се уважи искането на Омбудсмана на Република България и разпоредбите на чл. 143 ал.(1) изр. 2 от Закона за движението по пътищата и § 63 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за автомобилните превози бъдат обявени за противоконституционни, то използването на превозните средства от посочените категории за извършване на нерегламентирани превози ще продължи. Това би създавало предпоставки за нееднакво третиране на гражданите на Република България по отношение на осъществяване на търговска дейност и свързаното с това задължение за

плащане на данъци към бюджета. Празниката в законодателството, която дава право на физически лица да притежават превозни средства, с които се осъществява прикрита търговска дейност нарушава конституционноустановения принцип за Равенство на гражданите пред закона, според който за всички граждани се прилагат едни и същи материални и процесуални закони и не се допускат ограничения или привилегии. Нарушава се и прокламираното в Конституцията на Република България задължение на гражданите да спазват законите.

Равенството на всички граждани пред закона е основен принцип на всяко демократично общество. В преамбюла на Конституцията равенството е прокламирано като общочовешка ценност наред със свободата, мира, хуманизма, справедливостта и търпимостта. В чл. 6, ал. 2 равенството на гражданите пред закона е формулирано като конституционен принцип, който стои в основата на гражданското общество и държавата. Този принцип е общ за цялата правна система на Република България. Той е основа за тълкуване и прилагане на Конституцията и за нормотворческата дейност.

В чл. 6, ал. 2 равенството пред закона е формулирано още и като основно право на гражданите. В редица конституционни разпоредби то е конкретизирано, като е отнесено към определени права и свободи (чл. 19, ал. 2, чл. 46, ал. 2, чл. 47, ал. 3, чл. 119, ал. 3, чл. 121, ал. 1 и др.).

Равенството пред закона означава равнопоставеност на всички граждани пред закона и задължение за еднаквото им третиране от държавната власт.

Считаме, че оспорените разпоредби не ограничават упражняването на правото собственост и наследяване на гражданите, но ако се приеме обратното – наложените ограничения са допустими и конституционносъобразни, защото тяхното предназначение е да въведе ред и финансова обвързаност на лица, възползващи се от „вратички“ в законодателството за постигане на финансова изгода.

Освен това считаме, че с оспорените разпоредби не се ограничава упражняването на конституционни права на гражданите, а се цели превъзпитаване на нарушителите и възпитателно и предупредително въздействие върху останалите граждани.

В подкрепа на гореизложеното трябва да се отбележи, че конституционният принцип на неприкосновеност на частната собственост не изключва правната възможност за ограничаването ѝ. Абсолютна забрана за такива ограничения няма.

Конституцията дори допуска при определени условия принудителното отчуждаване на собственост (чл. 17, ал. 5 от Конституцията).

Според нас от първостепенно значение е да се разгледа и следния въпрос:

Процесуално легитимиран ли е омбудсмана да сезира Конституционния съд в настоящата хипотеза?

Според чл. 9 от Правилника за организацията и дейността на омбудсмана, той има право да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите, и предлага на органите по чл. 150, ал. 1 от Конституцията да сезират Конституционния съд, ако прецени, че се налага тълкуване на Конституцията или произнасяне за съответствие на сключените от Република България международни договори с Конституцията преди ратификацията им, както и за съответствие на законите с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които България е страна.

От изложеното става ясно, че се оспорва конституционността на разпоредби, които уреждат търговска/стопанска дейност и имат за пряк адресат **лица осъществяващи търговска дейност, макар и прикрити, а не граждани в това им качество**. Оспорената уредба не попада в обхвата на конституционно установената компетентност на Омбудсмана, която е ограничена до случаите на противоконституционност на закон, с който пряко се нарушават права и свободи на **гражданите**. В случая не е налице пряко засягане на права и свободи на гражданите от оспорените разпоредби, като предпоставка за допустимост на искането. Изискването за наличие на пряко противоречие на оспорената норма на закон със съответната конституционна разпоредба е трайно застъпено и в практиката на КС – Решение № 4 от 15.03.2007 г. по к. д. № 10 от 2006 г.; Решение № 11 от 3.07.2018 г. по к. д. № 8/2008 г.; Определение № 2 от 12.04.2016 г. по к. д. № 12 от 2015 г.; Определение №1 от 21.02.2019 г. по к. д. № 1/2019 г.

Предвид гореизложеното, считаме, че искането на Омбудсмана за установяване на противоконституционност на чл. 143, ал. 1, изр. 2 от Закона за движение по пътищата и § 63 от Преходните и заключителни разпоредби от Закона за автомобилните превози е **незаконносъобразни и нецелесъобразно**.

Уважаването на искането му би нарушило принципа за Равенство на гражданите пред закона и недопускане на привилегии и би създадо предпоставки за нарушаване на конституционно прокламираното задължение на гражданите да спазват законите на Републиката, като ги заобикалят.

С уважение,

Илиян Димитров,
Измънителен директор на КАПБ

Камара на автомобилните превозвачи в България
ЕИК 177183647, гр. София, ул. „Георги Бенковски“ 7, етаж I
e-mail: office@bghauliers.eu; тел.: +359 878 927070
www.bghauliers.eu